

ÉRDEKVEZÉRELT ÉS ÉRTÉKVEZÉRELT TÁRSADALMAK

DEZSŐ TAMÁS

Ha a világ történéseit az ókortól napjainkig valóban meg akadjuk érteni, akkor csak és kizárólag geostratégiai szempontból szabad azokat megközelíteni. Figyelmünk kívül kell hagynunk minden érzelmi, filozófiai és erkölcsi alapon nyugvó értékítéletet, és kizárólag a birodalmi ideológiára vagy inkább logikára (mert az ideológia könnyen lehet érzelem-, vagyis értékvezérelt), és kizárólag arra a Lord Walpole, őfelsége György király kabinetje első lordjának tulajdonított, majd Palmerston által 1848-ban megismételt elvre kell hagyatkoznunk, mely szerint *Őfelségének nincsenek barátai, Őfelségének nincsenek ellenségei, Őfelségének csak érdekei vannak.* A birodalmi filozófia ezen velős megfogalmazása a mai napig nem vesztett érvényességéből. A világtörténelem számtalanszor bizonyította, hogy a nagy világmegváltó projektek (hódítások, forradalmak) megjelenési formájukban mindig erkölcsi, morális alapokon nyugvó gondolatokra és mondatokra épültek. Az üzenet, a kód, ami az átlagembereket eléri, erkölcsi és morális üzenetek halmazából áll. *A történelem azonban bebizonyította, hogy a nagy világmegváltó projektek – megjelenési formájukban hiába tűnnek erkölcsinek, morálisnak – valós tartalmukban mindig politikaiak és gazdaságiak.* Hiába is szól a kórus, hogy ez bizony erkölcsi kötelesség stb., ha tudjuk, hogy valójában politikai és gazdasági érdekek rejlenek mögötte. A nagy tanulság, hogy a történelmi fejlődés – ha megértjük a folyamatok lényegét, mi is könnyen rájöhethünk – szinte kizárólag érdekvezérelt és nem értékvezérelt volt. Sőt, napjaink történései még hangsúlyosabban vésik az agyunkba, hogy a globális folyamatok mögött globális befektetői érdekek és nem világmegváltó erkölcsi értékek húzódnak.

ÉRDEKVEZÉRELT TÁRSADALMAK

A globális tőkebefektetői érdek kevés ember sajátja, kevés ember játszótere, kevés ember valós, közvetlen érdeke. Így nehéz értékke formálni a globális tőkebefektetői érdekrendszerét. Az emberek 95 százaléka nem tud közvetlenül azonosulni vele, s nem is támogatja, hogy kevesek korlátlan gazdagodása a népek érdeke legyen, és így értékke formálódjon. A globális tőkebefektetői érdek erre azt mondja, hogy közvetett módon az egész világ jóléte azon múlik, hogy ezek a globális nagyvállalatok jól működjenek és gazdagodjanak, mert érdekeik annyira átszövik a világ gazdaságát, hogy a globális hálózat nélkül az összeomlana.

A globális tőkebefektetői érdeknek ezért az ún. művelt Nyugaton az a feladata, hogy mindenféle csatornán sulykolva elhitesse az emberekkel, hogy ők egy értékvezérelt és nem érdekvezérelt társadalomban élnek. Hogy elhitesse velük, hétköznapjaikat egy értékvezérelt társadalomban élik, amely felette áll minden

Birodalmi szemlélet –

Napóleon császár és Jean Jacques Régis de Cambacérès párizsi herceg, francia kancellár népszerűtlen intézkedéseket hozt Európára térképe fölött, 1814 (Library of Congress)

más társadalmi berendezkedésnek, és az értékeiket megtestesíteni hivatott baloldali/liberális filozófia (progresszió) felette áll minden más értékrendnek és filozófiai irányzatnak. Hogy elterelje arról a figyelmet, hogy ők valójában nem egy értékvezérelt, hanem nagyon is érdekvezérelt társadalomban élnek. Hogy elhitesse velük, hogy a politikai döntéseket értékalapon és nem politikai és gazdasági érdekalapon hozzák (ez a mondat már önmagában is abszurd).

Ezek a globális tőkebefektetői rendszerek és vállalatok olyan új, szupranacionális (vállalati vagy befektetői közösségi) érdekeket és vele együtt szupranacionális identitásokat hoztak létre, amelyek globalizálódó világunkban számukra már túlhaladottá teszik a hagyományos nemzeti, nyelvi, kulturális, vallási stb. identitásokat, s igényként fogalmazódik meg számukra, hogy olyan, ezekhez a globális, nemzetek és emberek feletti elvont érdekekhez igazodó, azokat kiszolgáló értékek teremtsenek, amelyekkel azonosulni tudnak (hisz még megvan az igény erre), és amelyekkel meggyőzhetik a világ népességének azt a 95 százalékát, aki nem gazdagodik, és nem részesül közvetlenül ebből a gazdasági/pénzügyi sikerből, hogy ők is szolgálják a globális tőkebefektetői érdek igényeit, hogy a jó és egyedül üdvözítő oldalon állnak. Mert aki nem ezen az oldalon áll, és más elképzelése lehet az érdekek és értékek harmóniájáról, az eleve csak gonosz lehet.

A globális tőkebefektetői érdek tehát görcsös erőfeszítéseket tesz, hogy találjon magának globális értékeket, amelyekre hivatkozva elfedheti valós érdekeit, és maga mellé, pontosabban maga elé tud állítani embereket, akiket meg tud győzni, hogy a globális tőkebefektetői érdek rejt magában értékeket is,

amelyekkel azonosulni lehet, s amelyekért harcolni kell. Ehhez nagy fokú kreativitásra van szükség, mert a globális tőkebefektetői érdek aligha hordoz magában olyan értékeket, amelyekkel a nagy tömegek azonosulni akarnának. Sőt, jószerivel alig hordoz magában olyan erkölcsi vagy érzelmi tartalmat, amellyel az átlagember önszántából azonosulni tudna.

Mivel a nyugati világ átlagemberei saját egyéni és családi érdekeik és értékeik világában élve nem tudnak és nem is fognak a globális tőkebefektetői érdekeknek megfelelő értékeket képviselő filozófiákat előállítani, a globális tőkebefektetői érdek saját felkért, majd a jobb elfogadottság érdekében felkent filozófusai előállították azokat a jellemzően progresszív filozófiai áramlatokat, amelyeket a globális tőkebefektetői érdek érdekeit szolgáló nyugati liberális média elkezdett sulykolni, elkezdte ezeket a gondolatokat az emberek fejébe beültetni, és rögtön világossá tette, hogy aki ezeket a gondolatokat nem fogadja el, az kirekesztő, nacionalista stb. Tehát tanácsos csatlakozni az internacionalista-globalista, szupranacionalista, „egyetemes értékeket” hirdető progresszióhoz, máskülönben az ember könnyedén megbélyegzettetik.

Ezért a globalista érdek görcsös erőfeszítése, hogy globalista értéket találjon, amivel az embereket maga mellé tudja állítani, olyan egymással párhuzamos és egymással versenyztetett ideológiákat és szellemi áramlatokat hozott létre, mint a „nyílt társadalom” elgondolása, a *woke*, a BLM, a *genderideológia* vagy a *dark green* stb. Ezek azonban nem primer érdekeken és értékeken alapuló elméletek, hanem az absztrakció magas fokán álló, erőltetett elképzelések. Nem az emberek hétköznapi érdekeivel összhangba hozható valódi értékek, hanem elvont és az emberek hagyományos, hétköznapi érdekeivel és értékeivel szembemenő, azoknak ellentmondó elméletek. Ha valaki a szíve mélyéről azonosulni tud velük, akkor lehet, hogy nem tudja, hogy nem egy önmagáért való abszolút érték híve, hanem egy globalista gazdasági és abból levezetett politikai akarat protagonistája. Pont ezért kell a globalista-progresszív eszmék terjesztését – a piaci logika mentén – akár erőszakkal, zsarolással is véghez vinni. Ehhez kell az a globalista vagy éppen Európai Egyesült Államokban gondolkodó baloldali-liberális, mindenekfelett progresszív elit, amely szinte egyedülként azonosulni tud ezekkel az értékekkel, mert neki ez jól felfogott, személyes, egzisztenciális érdeke, másrészt ezért fizetik. Ennek a szép új világnak a legfontosabb értéke az lenne, hogy a tőke és a globális gazdasági és politikai érdek szabadon juthasson érvényre, és a végén egy új értékrendben manifesztálódjék. Mert amikor fenntartható fejlődésről beszélünk, mindenki a környezeti fenntarthatóságról beszél, és szinte senki sem gondol a tőkepiacok fenntartható fejlődésére: ha a tőzsdei árfolyamok emelkedésében testet öltő fejlődés megakad, az az egész globális rendszer épségét veszélyezteti. Ezért kell minden akadályt a tőkepiaci fejlődés útjából elhárítani.

Amiről itt beszélünk, az az emberek által – a globalista, nemzetek feletti, természetes személyiségében – alig-alig megfogható érdekek világa, amelyet nem szabad összekevernünk azokkal a kinyilatkoztatott isteni (judaizmus, kereszténység, iszlám), földi politikai és gazdasági érdekektől eredeti, ideáltipikus voltukban mentes emberi értékekkel, amelyek egyedül voltak képesek eredményesen megfogalmazni szupranacionális, népek, majd nemzetek feletti általános érdekeket, amelyek képesek voltak nagy tömegeket egy értékrend mentén felsorakoztatni, képesek voltak közös nevezőt, legkisebb közös többszöröst ajánlani sokféle nyelvet beszélő népnek. A globalista gazdasági és politikai érdekek ezért próbálnak olyan általános, mindenki számára elfogadható értékeket találni, amelyek hasonló hatékonysággal tudják – itt azonban nem az általános isteni erkölcsi értékrend, hanem – a globalista gazdasági és politikai érdek szolgálatába állítani a világ bármely nyelvén beszélő népeket. Az isteni értékrendet szeretnék felváltani egy vagy több (még ők sem tudják, hogy melyik lesz a befutó) ember alkotta értékrenddel, amely kiszolgálja globalista politikai és gazdasági érdekeiket. Érdekes, hogy tudatosan vagy öntudatlanul, de nagyon sokat tanultak a vallásoktól, pontosabban a vallási fanatizmustól, hiszen a nyugati progresszív ideológiák – bár a vallásokat tartják legfontosabb ellenfelüknek,

a globális
tőkebefektetői érdek
globális értékeket
promotál

az állam és a polgárok közötti érték- és érdekharmónia

mivel azok szerepét kellene átvenniük – megjelenési formájukban félreérthetetlenül mutatják a vallási fanatizmus jegyeit. Kirekesztőek, nem hajlandóak a párbeszédre, és az ellenfél vagy inkább ellenség elpusztítására törekednek. Sokat tanultak a 20. század pusztító, de a mai nap is reneszánszát élő ideológiájától, a kommunizmustól. A múltat ugyanis végképp el akarják törölni.

Ezek az új ideológiák mindent el akarnak törölni, ami egyrészt a múlt hagyományaira épül (egyházat, vallást, Istent), mindent el akarnak törölni, ami megoszt (nemzeteket, nyelveket, határokat és az ezekhez tartozó identitásokat), mindent el akarnak törölni, ami még ember és ember között különbséget tesz. Végezetül el akarják törölni az utolsó, már a természet által kódolt különbséget, jelesül a biológiai nemek közötti különbségeket is, hogy a végén ne maradjon más, mint 8 milliárd tajszám. Ez az új, progresszív ideológia ebben a formájában szembeszáll és hadat üzen a természet törvényeinek, istent játszik, építi Bábelnek azt az új tornyát, ami az egekig, sőt még magasabbra is

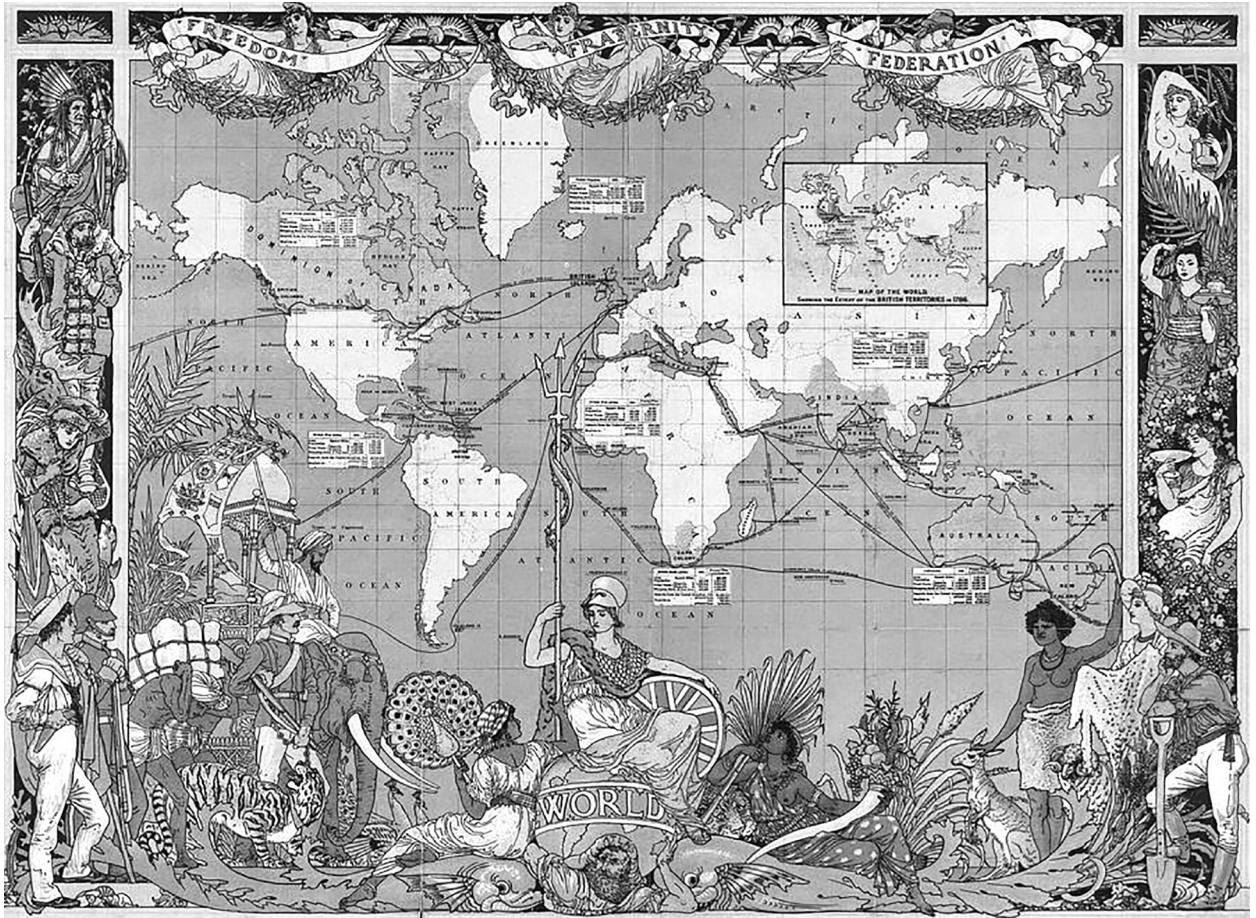
érne. Rossz hír azonban számukra, hogy a természet (itt most az univerzális, galaktikus értelemben hivatkozva) a legkegyetlenebb ellenfél, és minden bizonytalansággal a végén győzni fog.

Magyarországon aligha létezik olyan magyar üzleti/befektetői érdek, amely harmonizálna a globális tőkebefektetői érdekekkel. Nem tudom, hogy van-e olyan magyar piaci/üzleti érdek, amely magáénak tudná a globális minimumadó ötletét; az európai, magas minőségű és egészséges mezőgazdasági termékeket előállító helyi agrárium tönkretételét és helyette a rossz minőségű, az EU-ban rég betiltott vegyszerekkel kezelt, esetleg génmanipulált mezőgazdasági termékeket az EU-n kívülről dömpingáron behozó piaci érdeket; vagy az olcsó energiahordozók helyett a drága energiahordozók preferálását. Joggal feltételezhetjük tehát, hogy Magyarországon nincs olyan szereplő, amely a globális tőkebefektetői érdeket a magáénak tudná. Ezért a globális érdekeket szolgálni hivatott értékeknek Magyarországon olyan hívei és protagonistái vannak, akik csak az ideológiai harcot vívják meg – globális vagy globalista és nem nemzeti érdekek/értékek mentén.

ÉRTÉKVEZÉREL TÁRSADALMAK

A kisebb, homogénebb, koherensebb rendszerek dacolni tudnak a globális tőkebefektetői érdekek szolgálatába állított értékekkel, sőt hiteles alternatívát is tudnak állítani. Olyan kisebb rendszerek, mondjuk nemzetállamok, ahol az állam politikai és gazdasági érdeke még közel áll a hétköznapi emberek, a polgárok érdekeihez és értékeihez.

Ezek általában olyan érdekek és értékek, amelyek szembemennek a globális tőkebefektetői érdek sok elemével (globális minimumadó, génmanipulált mezőgazdasági termékek és élelmiszerek stb.) és az azokat kiszolgáló progresszív ideológiákkal, és hagyományos, a progresszió szerint letűnőfélben lévő és pusztulásra érdemes nemzeti érdekeket és értékeket képviselnek. Ezeknek a nemzeti érdek- és értékrendszereknek az a jellemzője, hogy a nemzeti érdek – lett legyen az nemzeti politikai, gazdasági, kulturális stb. érdek – sokkal közelebb áll az ilyen (nemzet)államok polgárainak hagyományos nemzeti politikai, gazdasági és kulturális értékeihez, mint a globalista érdek- és értékhalmoz, ahol a két tartomány közelítését csak nagy jóindulattal lehet értelmezni. Ezért a lokális, nemzeti politika és gazdaságpolitika sokkal közvetlenebb és hitelesebb módon tudja képviselni a polgárok érdekeit és értékeit, mint a hétköznapi emberek világtól távol eső globalista variáns. A nemzeti politikai és gazdasági érdekek könnyebb az emberek, a polgárok szívéhez (érték) és eszéhez (érdek) (*hearts and minds*) közeli gondolatokat megfogalmaznia és felépítenie az állam és a polgárok közötti érdek- és értékharmóniát. A nemzetállam polgára könnyebben megérti és sajátjának érzi a nemzeti gazdaságpolitika érdekeit, különösen akkor, ha az az adófizető polgárok érdekeit szolgálja, mint hogy a francia gazda meg-

Centrum és periféria –
A Brit Birodalom
kiterjedése 1886-ban
(Rawpixel)

értene, hogy miért jó neki, ha a nemzetközi tőzsdéken jól teljesít az amerikai/globalis IT-szektor néhány nagyágyúja.

Mindebből könnyen levezethető, hogy ahol az állam érdekei és értékei, valamint a polgárok érdekei és értékei között kicsi a távolság, ahol a két tartomány között harmónia van, ott az emberek hisznek az országot vezető politikusoknak, hasznát látják a döntéseiknek (*érdekharmónia*), és sajátjuknak érzik azokat az értékeket, amelyek a szuverenista politika és gazdaságpolitika – a hagyományos, konzervatív értékekre épülő társadalmi modell bázisán – megfogalmaz (*érték-harmónia*). Hiszen ezek az értékek nem az állam által előállított absztrakt értékek, hanem az emberek hétköznapi értékrendjéből eredő értékek, amelyeket az állam a maga szuverenista, nemzeti érdekei és értékei mentén a magáévá tesz. Ahol az állam vezetése, az állam érdekei és értékei, illetve a nép, a polgárok érdekei és értékei között a harmónia magas fokon áll, ott lesz két-harmad.

ELSŐDLEGES ÉS MÁSODLAGOS IDENTITÁSOK

Mindezekből egyértelműen következik, hogy az ember primer érdekei és az ezekhez közvetlenül kapcsolódó primer értékei határozzák meg primer identitását. Ezt nevezzük *elsődleges identitás*nak. Ez az identitás a család védelmére, a gyermekek jövőjéről való gondoskodásra, az anyanyelvi/nemzeti kultúrára, a gazdasági függetlenségére, a politikai szuverenitására kell hogy épüljön. Így alkot az egyéni érdek, érték és identitás egy viszonylag harmonikus egészet. Ami az elsődleges identitások fölött van, amely a kisebb (nemzeti) közösségekre méretezett sokszínű érdekek, értékek és elsődleges identitások fölött szeretne egy új, magasabb szintű, befogadó, de kötelezően, erőszakosan befogadó, intoleráns, a sokszínűséget értéknek többé már nem tartó identitásnak (*másodlagos*

identitás) az a feladata, hogy az elsődleges identitással szemben alternatívát nyújtson, azt lecserélje. Nem áll meg azon a ponton, hogy nekünk az elsődleges identitásunk a magyar és a másodlagos az európai, hanem az elsődleges identitást és főleg az eredőjéül szolgáló érdekeket és értékeket elnyomja.

Így a probléma akkor kezdődik, ha egy központ(i akarát), akár az adminisztratív központ/kormány/bizottság, vagy egy absztraktabb akarát, mondjuk éppen a globális tőkebefektetői érdek, a saját érdekei elfedésére kitalált és erőszakkal menedzselt értékekkel az emberek elsődleges identitását elnyomva, azt háttérbe szorítva, lecserélve a saját érdekeiből és értékeiből levezetett identitásával akarja azt helyettesíteni. Hogy senkinek ne legyen érdeke, értéke és meghatározó identitásforrása a családja védelme, a gyermekeinek jövőjéről való gondoskodás, az anyanyelvi/nemzeti kultúrája, a gazdasági függetlensége, a politikai szuverenitása, hanem tegye magáévá azokat a saját életét közvetlenül nem befolyásoló, sőt a primer érdekeivel/értékeivel/identitásával szembemenő másodlagos értékeket és belőlük levezetendő identitásokat, amelyek már nem az egyén saját érdekét, hanem a globális tőkebefektetői érdeket szolgálják.

Itt térünk vissza oda, hogy a birodalmak mindig érdekvezérelt társadalmak voltak. Mivel számos népet igáztak le, ezért mindig elemi érdekük volt a népek elsődleges (nemzeti) identitásának elnyomása és egy új, magasabb rendűnek gondolt, másodlagos identitás felépítése. Ez korábban mindig vallási

alapon történt (Asszír Birodalom, Római Birodalom, keresztény birodalmak, muszlim birodalmak), mert az volt az absztrakciónak az a kellőképpen magas foka, amely alá befértek a primer identitások. A modern világban is ezt látjuk, csak a lerombolt vallások helyébe, a vallások terjesztésének erőszakos módszertanát gondolkodás nélkül magáévá tevő és a saját elképzeléseit, a saját érdekeit, másodlagos értékeit és identitását

a vallási dogmatizmus megkérdőjelezhetetlen hittételeihez hasonló módon, erőszakosan, bizonyos (hit)tételeket kisajátítva, bizonyos kérdésekben magát egyedüli igazságforrásnak kikiáltva, a másként vélekedőket eretneknek bélyegezve építi egy globális érdek a már szóba került szép új világot. A rendszer pont ugyanúgy működik, ahogy egy birodalomnak működnie kell.

a birodalmi központ elvárásaitól független politika

BIRODALOMELMÉLETI PÉLDA AZ ÉRDEKVEZÉRELTEK RENDSZEREKRE

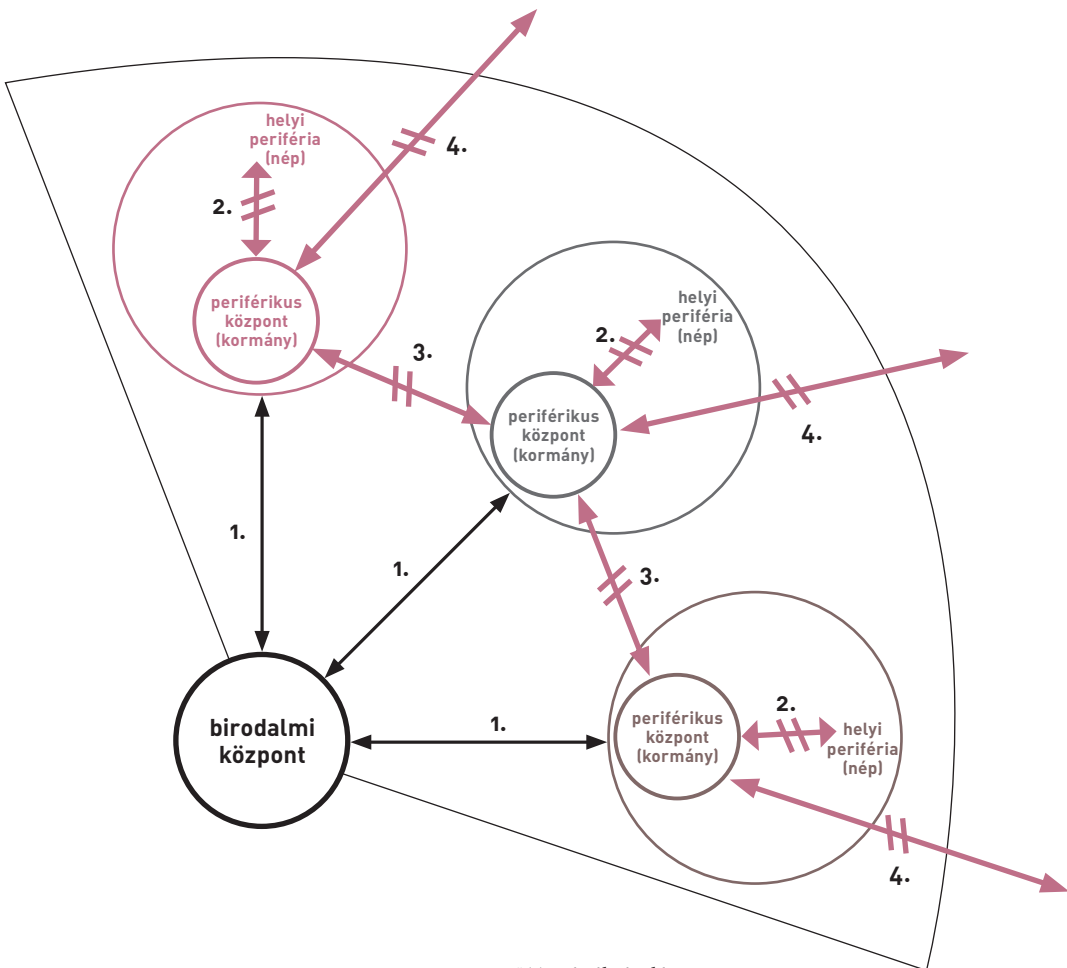
A nagyrendszerek elemzésének van a birodalomelmélet módszertanából kölcsönzött metszete, amely rávilágít az érdekvezéreltség logikájára, attól függetlenül, hogy kapcsolódik-e érték hozzá vagy sem. Az alábbi, geostratégiai megközelítés érzékelteti azokra az érdekharmóniákra és érdekelletétekre épülő egyensúlyi rendszert, ami egy birodalmi központ érdekeinek szemszögéből mozgatja az alá tartozó vagy maga alá gyűrni készülő rendszert. A birodalom-építés kötelező érdekharmóniákra és -diszharmóniákra épülő logikája jól mutatja, hogy ebben a mátrixban sem az értékvezéreltség játssza a fő szerepet, amennyiben a birodalom és a birodalmi elit jóléte nem számít annak. Ebben a birodalomépítési logikában – kizárólag a birodalmi központ szempontjából értelmezve – négy alapérdekre épül a rendszer:

1. Érdekharmónia csak és kizárólag a birodalmi központ és a periférikus központ között lehet, sőt ott mindenképpen annak kell lennie. A birodalmi központ olyan feltételeket teremt, amelyek segítségével magához köti a periférikus központot. A periférikus központ egyetlen partnere és a szövetségese a birodalmi központ lesz. Ez a központra utaltság olyan méreteket ölt, hogy a periférikus központ túlélése azon a birodalmi központon fog múlni, amelynek megvan az az eszközrendszere, melynek segítségével kényszerítheti a periférikus központot, hogy elsősorban a központ érdekeit szolgálja.
2. Diszharmónia I. Ebből következik az az érdekviszony, mely szerint a periférikus központ (vazallus király/kormány) és a saját periferiája (a periférikus

állam népe) között sem lehet érdekharmónia. Ennek a viszonynak tehát diszharmónián kell alapulnia. A birodalmi központ szempontjából tehát nemkívánatos érdekviszony, ha a helyi uralkodó/kormány népszerű a saját népe körében, mert akkor a népe támogatásának birtokában erősnek érezheti magát, és a birodalmi központ elvárásaitól független, önálló gondolatai és politikai ambíciói is lehetnek. A birodalmi központ tehát mindent meg fog tenni, hogy a helyi uralkodót/kormányt a saját népe körében gyengítse, és olyan érdek- és értékrendszert teremtsen, amely a periférikus állam népét direkten a birodalmi központhoz kösse. A periférikus állam népe ezért egy új birodalmi identitással kell, hogy feloldódjon a birodalmi (politikai és gazdasági) érdekeket szolgáló új, univerzális formát öltő értékrendszerben.

3. Diszharmónia II. A birodalmi központ szempontjából az is elfogadhatatlan, hogy az egyes periférikus központok között legyen érdekharmónia. Ha az egyes periférikus központok között érdekharmónia lenne, akkor az ő esetleges összefogásuk ellenpólust jelenthetne a központtal szemben, és önálló politikai ambíciójuk lehetne, amely komolyan sértené és fenyegetné a birodalmi központ érdekeit. A központ nem tolerálhatja, hogy a rendszer határain belül más erőközpontok alakuljanak ki. Ezért a birodalmi központnak érdekellentétet kell generálnia vagy fenntartania a periférikus központok között, hogy fenntartsa azt a kizárólagos érdekharmóniát, amelynek a birodalmi központ és a periférikus központ között fenn kell állnia.
4. Diszharmónia III. A birodalmi központ szempontjából talán a legelfogadhatatlanabb, ha a periférikus központ egy másik, rendszeren kívüli szereplővel (hatalommal) tart fenn kapcsolatot, és közöttük alakul ki érdekharmónia. A külső szereplő ilyen befolyása a birodalmi központ alapvető érdekeit sértené, ezért elfogadhatatlan. ■

Diszharmonikus birodalmi vektorok

Dezső Tamás ábrázolása